

۲۰۱۹/۰۱/۰۵

نویسنده: تانیا گودسوزیان - مترجم: سید امید هاشمی

استراتژی امریکا برای خروج از عراق در مورد افغانستان نتیجه خواهد داد

هفته گذشته دونالد ترامپ، رئیس جمهوری امریکا خبر خروج نیروهای این کشور از سوریه را اعلام کرد تا به وعده ی همیشگی اش عمل کند. ترامپ به مردمش وعده داده بود که دست امریکا را از جنگ های احمقانه در خاورمیانه کوتاه کند. با اعلام تصمیم خروج نیروهای امریکایی از سوریه، پیامی مبنی بر قصد امریکا برای خروج از افغانستان نیز منتشر شد. گزارش های اولیه حاکی از آن است که قرار است بیش از ۷ هزار نیروی امریکایی به زودی از این کشور خارج شوند.

در حالی که این تصمیم امریکا بدون شک موقف دولت افغانستان را در مذاکرات صلح با طالبان تضعیف می کند، اشرف غنی، رئیس جمهور افغانستان اعلام کرده است که خروج این نیروها در تامین امنیت در این کشور تاثیری نخواهد داشت. جنرالان افغان با این ارزیابی رئیس جمهور مخالفت کردند و تصمیم خروج نظامی امریکا از افغانستان را به عنوان یک شکست تلقی کردند. طالبان اما؛ در واکنش به این خبر اشک شادی و پیروزی ریختند.

به هر حال، تصمیم ترامپ برای خروج نیروهای امریکایی از افغانستان نیازمند یک تحول استراتژیک است؛ تحولی که موثریتش بیشتر از تصمیم باراک اوباما برای "خروج مسئولانه" از عراق در سال ۲۰۱۱ و تصمیم اخیر ترامپ برای خروج نیروهای امریکایی از سوریه و افغانستان باشد. این استراتژی باید تضمین کند که شرایط امنیتی بلافاصله پس از خروج نیروهای امریکایی از افغانستان وخیم نمی شود و فداکاری های ۱۷ سال گذشته بر باد نمی رود. برخی از تحلیلگران که در جستجوی یک راه حل هستند، استراتژی امریکا برای عراق پس از سال ۲۰۱۱ را پیشنهاد کرده اند؛ اما این استراتژی، یک استراتژی مناسب برای افغانستان بوده نمی تواند.

عراق از سال ۲۰۱۱ به اینطرف

منابع نظامی امریکا اعتراف می کنند که استراتژی این کشور برای عراق در سال های ۲۰۱۱-۲۰۰۳ موثر نبوده است. هرچند یورش نیروهای امریکایی به عراق در سرکوب شورشگری در این کشور موثر بود؛ اما در تقویت نیروهای امنیتی عراق که بتوانند پس از خروج نیروهای امریکایی روی پای خود بایستند، موفق نبود. فساد اداری، نبود زمینه آموزش های نظامی، ضعف در گزینش رهبری و سپردن شهرهای مهم چون موصل به فرقه ها منجر به کاهش توان نظامی این کشور شد. این ضعف زمانی آشکار گردید که ارتش عراق و گروه های شبه نظامی این کشور در سال ۲۰۱۴ پس از حمله داعش به این کشور، میدان جنگ را به گروه داعش واگذار کردند.

بالین حال، عراق در سال ۲۰۱۷ پیروزی اش را در برابر جنگجویان داعش اعلام کرد. پیروزی در برابر گروهی که در سال ۲۰۱۴ یک تهدید جدی برای این کشور محسوب میشد، اما حالا فقط در حد یک گروه محلی به حساب می آید.

در کنار سایر عوامل، سه عامل عمده در پیروزی جنگ علیه گروه داعش در عراق نقش داشت. نخست، زمانی که ارتش عراق نتوانست جلو پیشروی داعش به سمت بغداد را بگیرد و دولت مردان هیچ پاسخی به آن نداشتند، مراجع روحانیت دست به کار شد. مراجع دینی عراق با صدور فتوا جوانان عراقی را برای پیوستن به ارتش این کشور بسیج کردند. در عین حال، ایران نیز آمادگی اش را برای کمک به ارتش عراق برای حفظ امنیت مرز هایش اعلام کرد.

زمانی که نیروهای نظامی عراق میدان نبرد را ترک کردند، گروه های شبه نظامی و کرد های عراق در برابر گروه داعش ایستادگی کردند. در کنار گروه های شبه نظامی، نیروهای مبارزه با هراس افگنی عراق برای انجام عملیات تهاجمی علیه جنگجویان داعش وارد عمل شدند. رکورد موفقیت های این نیروها در میدان نبرد بی پیشینه است. در طی چندین سال مبارزه با جنگجویان داعش، آنها چندین شهر را از وجود داعشیان آزاد کردند و میزان تلفات را به شدت کاهش دادند .

دوم، ارتش عراق این کشور را از وجود رهبران فاسدی که توسط نوری المالکی، نخست وزیر پیشین عراق تعیین شده بودند پاکسازی کردند. توده های بزرگ مردم عراق که پس از خروج نیروهای امریکایی توسط ارتش عراق ظالمانه به قتل رسیده بودند، یکی از مهمترین عوامل موفقیت های اولیه داعش را تشکیل می داد. پس از این که نیروهای نظامی عراق از میدان نبرد کنار زده شدند، بسیاری از رهبران عراق از وظایف شان اخراج، تبدیل و در مواردی زندانی شدند.

سوم، گروه داعش با سوء استفاده از قدرت و تشدید افراطیت، حمایت افرادی که با خلافت خود خوانده اسلامی بیعت کرده بودند را از دست داد. در حالی که ارتش و پولیس عراق در بین مردم تفرقه ایجاد کرده بود، ظلم و افراط گرایی گروه داعش به سرعت مردم را بر علیه این گروه تحریک کرد. قبل این که اوضاع وخیم تر شود، مردم عراق نقش منابع استخباراتی را در رساندن اطلاعات به ارتش عراق و طیاره های نیروهای ائتلاف بازی کردند.

پیروزی در عراق به معنای پیروزی در افغانستان نیست

هیچ یک از شرایط لازم برای موفقیت استراتژی امریکا پس از خروج نیروهایش از عراق نمی تواند برای تضمین موفقیت استراتژی این کشور پس از خروج نیروهایش در افغانستان موثر تمام شود.

در قدم نخست، افغانستان درگیر چنان بحرانی نیست که سبب بسیج شدن مردم و یا تشویق آنها برای گرفتن سلاح برای تامین امنیت شان شود. با توجه به این که در افغانستان خدمت سربازی بطور دواطلبی و پرداخت معاش است و در عین حال میزان بی سوادی ۳۱ درصد، بیکاری ۴۰ درصد و فقر ۵۵ درصد است، تنها فقیرترین مردم از مناطق دور دست کشور به ارتش می پیوندند. در عین حال، عملکرد نیروهای افغان تضعیف شده و انگیزه آنها برای جنگیدن از درک جدیت تهدید و ایدئولوژی جنگیدن برای وطن نه بلکه از جنبه ی پولی خدمت نظامی سرچشمه می گیرد. در افغانستان، بر خلاف عراق انگیزه انقلابی بین مردم برای مقابله با نیروهای تهاجمی وجود ندارد .

حتا طالبان هم جنایاتی را که گروه داعش مرتکب شده، انجام نداده اند. با توجه به این که گروه های جدید تروریستی در افغانستان ظهور کرده، ساده پنداشتن چشم انداز تروریسم در این کشور ممکن منصفانه نباشد؛ اما کاملا نادرست هم نیست اگر بگوییم که هنوز در بین طالبان در مناطق دور دست کشور حس ترحم و دلسوزی وجود دارد. ممکن گروه داعش در اوایل ورود به افغانستان از سوی برخی مورد حمایت قرار گرفته باشد؛ اما این گروه پا را از گلیم خویش فراتر نهاد. در افغانستان به طالبان به عنوان یک تهدید در برابر این کشور دیده نمی شود و این گروه از حمایت نسبی مردم برخوردار است. بسیاری از افغان ها در قسمت های جنوب و شرق افغانستان طالبان را می پذیرند و در این که دولت با این گروه به یک توافق صلح دست یابد مشکلی ندارند .

در واقع، طالبان اغلب جنگ را برای به دست آوردن قلب ها و اذهان مردم برنده می شوند؛ زیرا ایالات متحده امریکا و متحدان اش همیشه در صدد به قدرت نشانیدن پرنفوذ ترین افراد محلی بوده اند- کاری که با ارتش و پولیس عراق قبل از ظهور داعش در آن کشور کرد و سپس توسط همین افراد توده های محلی مردم را سرکوب کرد. حتا تا کنون هم، دولت افغانستان تمایلی برای برکناری افرادی در سطح رهبری که در مبارزه با طالبان یا جلب اعتماد مردم محلی ناکام بوده اند، ندارد.

تطبیق استراتژی امریکا برای عراق در افغانستان مملو از خطر خواهد بود و احتمالا نتیجه ای نیز در پی نخواهد داشت. ارتش بریتانیا قبل از تدوین یک استراتژی، اصطلاح "ستایش از میدان نبرد" را برای درک درست اوضاع به کار می برند. در ارتباط به موضوع عراق و افغانستان، هر دانشجوی دانشکده ی افسری در مدرسه نظامی سلطنتی سندهرست، تفاوت در اوضاع این دو کشور و خطر بکار گیری دوباره یک استراتژی را درک می کنند.

حرکت به سمت جلو

عمده ترین خطر احتمالی برای افغانستان این است که خروج نیروهای خارجی از این کشور اغتشاش و هرج و مرج را در پی خواهد داشت. پس از خروج نظامی امریکایی از عراق در سال ۲۰۱۱ میلادی، امریکا دیگر به این کشور توجه نکرد و ارتش این کشور تا سال ۲۰۱۴ از هم پاشید؛ به طوری که گروهی از جنگجویان ایدئولوژیک (داعش) سوار بر موترهای پیکاپ توپوتا توانستند یکی از مجهزترین ارتش های خاورمیانه را از پا در آورد. در طی فقط چند هفته، ارتش عراق با وجود داشتن برتری تکنولوژیکی وسیع که شامل صدها تانک ام ۱، ده ها جنگنده اف-۱۶ و صد ها هزار سرباز می شد، از میدان نبرد بیرون رانده شدند .

ایالات متحده امریکا باید تعهد خود در قبال افغانستان را حفظ کند. این کشور اگر می خواهد در افغانستان یک دولت منتخب مردمی حکومت کند، باید نفوذش را تا حدودی در افغانستان حفظ کند.

از طرفی، موقف زلمی خلیل زاد، فرستاده ویژه امریکا برای صلح افغانستان حالا به شدت تضعیف شده است. چرا حالا طالبان باید به خود زحمت دهند و با فرستاده ویژه امریکا مذاکره کنند در حالی که رئیس جمهوری این کشور به خواست اصلی طالبان که خروج نیروهای امریکایی از افغانستان است لبیک گفته است؟ زمان همیشه به نفع طالبان بوده است و آنها می دانستند که می توانند آن قدر صبر کنند که نیروهای امریکایی از افغانستان خارج شوند و اگر امریکا مرتکب این اشتباه شود، این تصور طالبان به حقیقت مبدل خواهد شد. خروج از امریکا در سال ۲۰۱۹ میلادی از افغانستان تکرار اشتباهی خواهد بود که این کشور در سال ۲۰۱۱ در عراق مرتکب شد. تطبیق استراتژی امریکا برای عراق پس از خروج نظامی از این کشور در افغانستان نیز اشتباه دیگری

خواهد بود که امریکا ممکن مرتکب شود. هفته گذشته دونالد ترامپ، رئیس جمهوری امریکا خبر خروج نیروهای این کشور از سوریه را اعلام کرد تا به وعده ی همیشگی اش عمل کند. ترامپ به مردمش وعده داده بود که دست امریکا را از جنگ های احمقانه در خاورمیانه کوتاه کند. با اعلام تصمیم خروج نیروهای امریکایی از سوریه، پیامی مبنی بر قصد امریکا برای خروج از افغانستان نیز منتشر شد. گزارش های اولیه حاکی از آن است که قرار است بیش از ۷ هزار نیروی امریکایی به زودی از این کشور خارج شوند.

